

Befkyttelse, der ydes Brændevinsbrænderne, ikke er faa høi, som jeg en Gang tidligere har anslaaet den, kan det dog ikke negtes, at denne Befkyttelse andrager nogle Millioner Rbl. om Aaret. Det kan vel bemærkes, at den ikke i sit fulde Omfang tilflyder de Personer, til Fordel for hvilke den er etableret. Dels er det nemlig af Bøigtighed for de Paagjældende, at holde udenlandst Konkurrence ude; dels kan indenlandst Konkurrence virke til at de ikke kunne drage den fulde Fordel af Befkyttelsen, og dels har denne virket til at fremkalde Industriene og Tilværingensmaader her i Landet, som ikke kunne betale sig uden Befkyttelse, men desuagtet kan hele Befkyttelsen anslaaes til at virke til Ugunst for Forbrugerne med et Beløb, som andrager nogle Millioner om Aaret. Dette Beløb kommer ikke Staten til Gode, men det bidrager tværtimod til at formindste Statskassens Indtægter, og det rammer Forbrugerne til Fordel for enkelte Medborgere uden dog i tilstrækkelig Grad at komme disse virkelig til Gode. Dette Beløb repræsenterer altsaa tilbøds et ligefrem nationaløkonomisk Tab, og det er i sin Helhed en Uretfærdighed, idet det medfører en Bestatning af alle Borgere til Bedste for nogle Enkelte. Det maa derhos særlig indrømmes, at dette Befkyttelsessystem ikke er paa sin Plads, naar den paagjældende Industrien udøves af ganske Enkelte, eller naar den endog er gaaet over til Selskaber, der staa uden Konkurrence her i Landet. Ligeledes maa det, naar en Industrien er kommen faa vidt her i Landet, at man ser den ene Fabrik, det ene Etablisement, der arbejder i den, opvoxe efter det andet, erkjendes, at det er lidet retfærdigt og lidet forsvarligt at tillade, at et nyt Etablisement, som ikke hidtil har nydt godt af Befkyttelsen, tilegner sig denne Fordel, ligesom det ogsaa er lidet heldigt, at der her i Landet opstaa saadanne kunstige Fabrikationer, der enten ikke kunne opstaa uden Befkyttelse, eller som opstaa for at drage en Fordel af Befkyttelsen, hvorpaa de ikke kunne siges at have noget virkelig Krav. Derfor anser jeg det for meget vigtigt, at det Skridt, som Regjeringen gjennem flere Samlinger har gjort for at bringe os bort fra Befkyttelsessystemet, ikke nu bliver opgivet paa Halveien eller udsat i en ubestemt Fremtid. Det er dernæst bekjendt, at vor nuværende Forbrugslovgivning rammer Livsformødenhederne paa en Maade, som ikke kan anses for at være stemmende med sunde nationaløkonomiske Grundfætninger, og at den navnlig i social Henseende maa betragtes som uheldig. Allerede Regjeringens første Forslag gjorde enkelte Skridt til at hæve Tolden paa Gjenstande, som maa anses for Livsformødenheder af første Rang, og Regjeringen er nu efterhaanden gaaet videre i den Retning, hvori Folkethinget for 2 Aar siden gik ved sine Beslutninger under 2den Behandling af Toldlovsforlaget.

Jeg har i det Væsentlige sluttet mig til de Grundfætninger, der den Gang levede Folkethinget; men jeg er dog i det Forslag, jeg her har stillet, ikke gaaet faa vidt; jeg har i det Hele taget ikke turdet gaa faa vidt med mine Forslag om Medfættelser, idet jeg har stillet mig paa et andet finantsielt Standpunkt end det, hvorpaa Folkethinget den Gang stillede sig, fordi jeg ogsaa i den Henseende vilde anse det for heldigt, om vi kunde komme til en Toldreform. Det er disse tre Aarsager, der medføre, at det vistnok fra flere Sider maa anses som ønskeligt, at en ny Toldlov udkommer. Man kan have forskellige Meninger om disse forskellige Momenter; medens Nogle anse eet Moment for det vigtigste, er der Andre, som anse et andet derfor, men det maatte dog fra enhver Side betragtes anses for uheldigt, om de Bestrebelse for en Toldreform's Gennemførelse, der nu i tre Samlinger ere blevne gjorte, skulde blive standse paa det nuværende Standpunkt. Der er faa meget mindre Aarsag hertil, og der er faa meget mindre Grund til at være betænkelig og ængstelig i den Henseende, som Toldindtægterne i Forløbet af disse Aar have været i en meget stærk Stigen. Vi se, at Toldindtægterne siden den Tid, da det første Toldlovsforslag blev forelagt, nemlig i 1871—72, og til det Tidspunkt, hvorpaa vi nu befinde os — jeg taler kun om Indtægterne af Indførselstolden — ere stegne med $3\frac{1}{2}$ Millioner Kroner, og i det Hele taget ere Toldindtægterne siden Krigen stegne fra 6,100,000 Rbl. til et Beløb, der i indværende Finantsaar kan anslaaes til omtrent 9 Millioner Rbl., hvilket vil give en Stigning af omtrent 50 pCt. En saadan fortsat Stigning og Forøgelse maa i Virkeligheden formindste den Ængstelse, man ellers kunde være ved at røre ved Toldindtægterne, og der er, saa vidt jeg kan se, ingen Grund til at frygte for, at de Aarsager, der have fremkaldt den stadig forøgede Stigen, ville aftage eller forandre sig. Jeg skal imidlertid ikke være for dristige Forventninger i faa Henseende, men jeg skal simpelthen gaa ud fra, at Forholdet vil blive nogenledes, som det nu er, og at Stigningen kun vil foregaa i et noget jævner Forhold end hidtil. Naar man gaar ud herfra, tror jeg, at man ved en Toldreform, som er indrettet paa den Maade, hvorpaa jeg har indrettet mit Forslag, vil opnaa, at Statsindtægterne ikke ville blive formindskede i nogen væsentlig Grad, uagtet mit Forslag medfører en Medfættelse til et Beløb af $1\frac{1}{4}$ Million Rigsdaler; jeg skal nærmere tillade mig at begrunde dette. Jeg tager, som sagt, ikke noget særligt eller i alt Fald ikke noget overveieende Hensyn til, at Stigningen skal fortsættes paa samme Maade som hidtil; jeg venter kun en betydelig ringere Stigning. Jeg skal minde om Virkningerne af den sidste Toldreform af 1863. I Finantsaarene 1858—63 udgjorde Kongeriget's forholdsmæssige Andel af Indførselstolden omtrent $3\frac{1}{4}$ Million